

- (א) [לעיל י"ג, ט] ר"מ מ"ג
 (ב) לעיל י"ג, ט] ר"מ מ"ג
 (ג) [לעיל חולין קמ"א]
 (ד) ועיי' מ"ב, טז; ר"מ מ"ג
 י"ג

רבינו הגנאל

ורחיקו, לא בחדא דימנא וכי, והא משונה היא, (רשתו) [דרשן] ביה בורני פי' כגון שהיו ורעניו בכלי, והכניס העוף ראשו בתוכו ואכל, שאינה משונה אלא כן דרכו, בני רב אשי, צרורות כי אורחיהו הא קיימי לן היל' חצי נוק, יש שינוי בצרורות ואם ישנה לא יתחייב אלא חצי שלחצי הנוק שהוא רביע לכל הנוק, או אין שינוי, ועלית בתיקו, וכן בעא עוד רב אשי כח כחו לסומכוס דאמי' צרורות נוק שמוקף לה כבורו והא דגמריא לך היל' צרורות חצי נוק גם היל' גמיר היל' דא ומוקף לה בכח כחו או דילמי' לא גמיר היל' ועלת גם זו בתיקו, פי' כח כחו, כגון שהיה פרה מהלכת ונתנה צרור מתחת היליה ושברה כלים, זה כחה, אבל אם נתו עוד שבר מן הכלי ונפל על כלי אחר ושברו, זו היא כחה כחה, פיס' היתה מבעטת או שהיו צרורות וכו', איבעיא להו מתני' היכי פירושא, היתה מבעטת והויקה בבעיטה דהיא תולדה דקרון, וצרותיה כי אורחיהו, ובתריהו חצי נוק היתה היא, או דילמי' היתה מבעטת והויקה בבעיטה שהיא תולדה דקרון, אינמי צרורות בבעיטה חצי נוק, הא צרורות כי אורחיהו נוק שלם, ומתני' (רבין) [סומכוס] היא, ת"ש סיפא דמתני', דרסה על כלי ושברתו ונפל על כלי אחר ושברו, על הראשון משלם נוק שלם ועל האחרון חצי נוק, ואי סומכוס, מי אית ליה חצי נוק, פי' דקיימ' לן כלי ושברתו, קיימי לן רגל ברשות הניקו נוק שלם, אבל אם נתו מכה דריסה השבר ההוא ונפל על כלי אחר ושברו, דהיינו צרורות כי אורחיהו, חצי נוק, ש"מ מתני' רבין היא, דלסומכוס לית ליה חצי נוק, וכי תימ' הא דתני דרסה, לאו דרסה על כלי ממש אלא דרסה על אבן והלכה ונפלה האבן מכה דריסה על כלי ושברתו, ועוד נתו שבר מן הכלי בעת שבירתו ונפל על כלי אחר ושברו, שנמצא חלני הראשון ושבר מכה ולפיכך משלם נוק שלם ושני מכה כחה לפיכך חצי נוק, אלא הא דבעא רב אשי כו, ואמרי' רב אשי כרובן מוקי לה ובעי לה הכי, היתה מבעטת והויקה בבעיטה וצרותיה כי אורחיהו, בתריהו חצי נוק.

משונה הוא. המרגנול שאין לרכו לתקוע ככלי: **דשדו ציה בורני.** שיש זרעים ככלי דאורחיה להכניס ראשו בתוכו ולאכול וכוין דאורחיה לאכול אורחיה נמי לזעוק: **יש שנוי לזרורות לרביע נוק.** לרובן דלפניו אסומכוס ואמרי היכה דשינה בהן כגון צעטה ברגלה ומחמת זיעוט המזיה לרורות ושברה כלים מי חשיב שנוי והוי כחם ומשלם רביע נוק דהא אהעדחתן חצי נוק הלכך תמות רביע נוק: **או אין שנוי.** לשלם רביע דלעולם חצי נוק שאין תמות והעדלה צהה ללא אשכתן מס דמשלם צזיר מפלגא: **מגלל דאין שנוי.** דלוי יש שנוי לרביע הוי ח"נ להעדחתן ואמאי אכטריכא לרצא למיבעי ודלוי אין העדה לשלם נוק שלם דהא תמות רביע נוק והעדלה חצי נוק: **ומשני רב אשי דלמא רבא אס המלי לומר קאמר.** ותרוייהו מספקי ליה והכי קא מציעא ליה יש שנוי או אין שנוי ואס תמני' לומר אין שנוי וזו היא דא תמותו יש העדה לתמות זו או אין העדה: **מי גמיר הלכה.** למשה מטעמי דלחי נוק לרורות ומוקפים לה צכח כחו או לא גמיר: **והויקה צבעיטה.** צלל לרורות ותולדה דקרון היא: **ס"ט.** דקתני ספא דמתני': **דרסה על הכלים כו'.** מדקייב ללרורות חצי נוק ש"מ מתני' לאו סומכוס היא: **ראשון להסוה.** אותו כלי שנסצר מחמת המזת שצרי כלים שדרסה עליו קרי ראשון ואע"ג לרורות יניחו משלם נוק שלם דסומכוס היא: **אחרון להסוה.** כגון שמאותו כלי שנסצר ע"י לרורות המיוו שצריים ושצרו כלי שלישי דהוי כח כמו ומש"ה משלם חצי נוק: **ספשוט.** צעיה דרב אשי: **רב אשי כרבנן מוקי לה.** והך צעיה דבעי רב אשי לעיל ש שנוי לרורות או אין שנוי אהא מתמינן בעי לה והכי קצעי היתה מבעטת כו': **היסה מהלכת.** צחצר הניזק מללה לרורות וא"ל שלם מהא מנתות כו': **אורחיה הוא.** וכלרורות דלמלא הוא ומשלם ח"נ: **או דלמא דלמא ספא מיהא מחמת זיעוט נוק.** וא"ת יש שנוי ללרורות לרביע נוק הא רביע נוק משלמת: **לישנא אחרנינא אורחיה הוא.** ולרורות יניחו ותולדה דרגל אפילו אייעד צבעוט והמזיה הא לא משלם אלא חצי נוק דהא צללו הכי הואי מנתה או דלמא מחמת זיעוט חצי נוק הועדה צק משלמת נוק שלם וכיון דמשונה הוא הוי תולדה דקרון מפי המורה אצל הראשון עיקר: **לקרן מדמינן ליה.** הואיל (ז) [ובעיטה] ומייבת ח"נ כי קרן: **או דלמא.** כל לרורות כי אורחיהו תולדה דרגל יניחו ופטור צרה"ר: **הסיפוס צרה"ר.** כי אורחיה והלכו לרורות צרשות הניזק ושצרו כלים: **הנחה יש כאן.** צמתיה. כלומר פטור הואיל ועקירה הואי צמקוס פטור: **והויקה צרה"ר.** חייבת. אי אמרת צשלמא לרורות כי אורחיהו לקרן מדמינן להו לרורות כי אורחיה לרגל מדמינן להו משום דהוי תולדה דרגל ואע"ג דהתם נוק מאי לאו כו':

ובהא קמיפלאני. תימה מנליה דלפניו דלמא רמי צר יחוקאל דלאיעד ואמרי צי רב צללא אייעד וי"ל דא"כ מאי קמ"ל אמרי צי רב ואין לתמוה היכי פליג אצרייתא דקתם אמרי צי רב משמיה דרב ורב תנא ופליג א"ר משום דלל מתינא צי ר' חייא ור' אושעיא לא מותצינן מיניה תיובתאס: **וכי תיבא ראשון להתזה.** ואע"ג דלל שייך לפרש הכי צרייתא ללקמן דתני עלה דז"ר צרשות הניזק אצל צרה"ר על הראשון פטור ועל האחרון חייב ואי ראשון להמזה כך יכול להיות ראשון להמזה או צרשות הניזק או צרה"ר כמו שני להמזה מכל מקום מתמינן מלי שפיר מיפסא הכי:

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

רב אשי כרבנן מוקי לה ובעי לה הכי. הוה מני' למימר דלמ"ל קאמר אה"ל לאו כחו דמי מתמינן רבנן היא או סומכוס היא אלא עדיפא ליה למיבעי זיש שנוי ואין שנוי ונראה דבעיה דלעיל לא היתה אלא אי מתמינן איידי צלרורות כי אורחיה או ע"י שנוי ותו לא והש"ס הוסיף מדעתו רבנן היא או סומכוס היא ורב אשי מפרש דליבעי להו אי יש שנוי לרביע או אין שנוי וכה"ג איכא פ' המקבל (צ"מ דף ק"ב. ושם ד"ה אומן) גבי צעיה דרב שסת דקבלן עוצר צלל תלין או אין עוצר שהוסיף הש"ס לומר אומן קונה צשצח כלי כו' ורב שסת שאלו סתם ובהגהל קמא (לקמן דף ק"ט. ושם ד"ה צשלמא דלגרתא): **דמיידי צשלמא דלגרתא):**

במקום שאי אפשר לה אלא רב וכו'. אין לפרש דאיידי צרה"ר ומיבעיא ליה דלס אורחיה פטור מנידי דהוה ארגל מללא קאמר היתה מהלכת צרשות הרבים כמו צעיה דצמקון ופ"ה עיקר: **צלל**

ביעוט רביע נוק ויש שנוי יא דלמא היתה מבעטת והויקה בביעוטה או צרורות מחמת זיעוט חצי נוק ואין שנוי תיקו: בעי מיניה רבי אבא בר ממל מרבי אמי ואמרי לה מרבי חייא בר אבא היתה מהלכת במקום שאי אפשר לה אלא אם כן מנתות ובעטה והתיזה והויקה מהו כיון דאי אפשר לה אורחיה הוא או דלמא השתא מיהא מחמת זיעוט קמנתזה צרורות תיקו: בעא מיניה ר' ירמיה מר' זירא היתה מהלכת ברה"ר (ובעטה) והתיזה והויקה מהו לקרן מדמינן ליה וחייבת או דלמא תולדה דרגל הוא ופטורה אמר ליה מ"מסתברא תולדה דרגל הוא התיזה ברה"ר והויקה ברה"ר מהו א"ל עקירה אין כאן הנחה יש כאן איתניביה היתה מהלכת בדרך והתיזה בין ברה"ר בין ברה"ר חייב מאי לאו התיזה ברשות הרבים והויקה ברה"ר לא התיזה ברה"ר והויקה ברה"ר והאמרת עקירה אין כאן הנחה יש כאן א"ל הדרי בי איתניביה (דרסה על הכלי ושברתו ונפל השבר על כלי אחר ושברו על הראשון משלם נוק שלם ועל האחרון משלם חצי נוק ותני עלה במה דברים אמורים ברשות הניזק אבל ברה"ר על הראשון פטורה ועל האחרון חייבת מאי לאו התיזה ברשות הרבים והויקה ברשות הרבים לא התיזה ברשות הרבים והויקה ברה"ר והאמרת עקירה אין כאן הנחה יש כאן אמר ליה הדרי בי איני והאמר

יח א מיי פ"ב מהל' מוקי ממון הל' ט י ועי' בהשגות ובמ"מ סג עשין סו טושי"מ ח"מ ט"י ש"ט ע"כ
י"ב ב ג ד מיי פ"ב מהל' מוקי ממון הלכה ו סג עשין סו טושי"מ ח"מ סימן ש"ט ע"כ
כ ה מיי שם הל' ה עשין בהשגות ובמ"מ טושי"מ ע"כ
כ"א ו מיי שם הל' ה עשין טושי"מ ע"כ ע"כ

רבינו הגנאל (המשך)

ביעוט, חציו שלחצי שהוא רביע שלוקו יש שינוי לצרורות, וכל חצי משונה לשלם חצי מה משלם כדרכה, או דילמי' היתה מבעטת כו', ועלתה בתיקו, בני ר' אבא בר ממל היתה מהלכת במקום משה שאי אפשר לה [אלא] אם כן מנתות (ובעיטה) [ובעיטה] היתה מהו. כיון דלא איפשר לטגויי אלא אם כן מנתות, אורחה הוא ורגל ברשות הנוק נוק שלם משלם, או דילמי' השתא מיהא ביעוט נתון, וצרותיה ניהו, ועלתה בתיקו, וכל חצי שמעתתא ורסקא להו בתיקו, קיימי לן דממנא לקולא ולא מפקינן. בעי' ר' ירמיה מר' זירא היתה מהלכת ברשות הרבים והתיזה מהו. לקרן מדמינן ליה חייב לשלם או דילמי' תולדה דרגל היא והרגל ברשות הרבים פטורה, אמ' ליה תולדה דרגל היא. פשט ליה כרבא דאמי' בריש פירקין קמא פטורה תולדה [דרגל] תן פטורה ברשות הרבים, תוב בעא, הותזה ברשות הרבים והלך הצרור והויק ברשות היחיד מהו. אמ' ליה עקירה אין כאן הנחה במקום רשות הרבים היא ועקירה רשות הרבים חייב על העקירה בתנחה לא אכפת ליה היכא היא, ואותוב עליה והדר ביה, ואמי' ליה הדרי בי, ש"מ.